

Hévízi Józsa:

Flamandok, gallok, frízek, bretonok és a szlovákiai magyarok az EU-ban

Az Európai Szabad Szövetség (EFA) autonómia-tanácskozása a Magyarok Világszövetsége vendégeként Budapesten

Az un. rendszerváltástól eltelt 18 év alatt felgyorsult a határainkon túl élő magyarság beolvadása a szomszédos országokba: Délvidéken a délszláv háborúk mindegyike azzal járt, hogy a menekülőket a magyarok északi részébe telepítették be, s ma már a legkirívóbb jele, hogy a kikényszerített betelepülések következtében a magyarság száma és ereje rapid fogyásnak indult, hogy csökken azok száma akik magyar iskolába merik küldeni gyermekeiket – s az eddig nyugodt életű magyarok településeken is félnek este kimenni; a magyarverések az 1944.évi vérengzésekre emlékeztetik őket. Nemzetközi egyezmények tiltják ugyan az etnikai arányok betelepítéssel való erőszakos megváltoztatását, de hol az anyaország, aki ez ellen szót emelne?

A felvidéki Kőbölkút magyar falva nem egyedi eset; Galánta környékén a magyar lakta déli sávban egyre több faluban a jobb érvényesülés reményében szlovák általános iskolába adják a gyermekeiket a magyar szülők. Kassát egyenes légi járat köti össze Manchesterrel; az angol iparvárosba tömegesen mennek a fejletlen kelet-szlovákiai régióból a magyar ifjak munkát találni. A kassai nagyhirű Ipari Iskola tanulóinak létszáma a felére apadt; ma inkább szakiskolában szakmát tanulnak s külföldre mennek fiatalok; hiszen érettségivel úgysem tudnak továbbtanulni.

Magyarországon, ahol az orosz területszerzést igazoló történelemkönyvek még mindig – a történelmi igazságot meghamisítva - azt sulykolják a felnövekvő nemzedékbe, hogy a magyarok elnyomták a nemzetiségeket és kötelezővé tették a magyar nyelvet, ami végül törvénytörően vezetett Trianonhoz, amelyet a „fasizálódó zsidóüldöző” Horthy rendszer követett. (Trianonra nem lehet addig emlékezni iskolában, amíg az Oktatási minisztérium ezt nem jelöli ki a történelmi emléknapiak között.)

S e büntudatos anyanemzetből kinevelődő politikus ifjak - ne csodálkozzunk – úgy hiszik, hogy nincs jogalapunk szót emelni az elszakított magyarságért! A liberalizmus az elveszett nemzettudatért kárpótolja az ifjúságot; olyan évi több milliárdba kerülő érettségi rendszert működtet, hogy a három iskolából is kibukó gyermek be tudott jutni műszaki főiskolára – ha fizetős szakra is – ebben az évben! Közben az esélyegyenlőségnek és a cigány gyermekek felzárkóztatásnak egyetlen módjára; az általános iskola felső tagozatában a kiscsoportos oktatásra nincs lehetőség, s pénznélküliségre hivatkozva bezárják a kisiskolákat... A történelemlátás határozza meg a világlátásunkat; s így mára kettészakadt a nemzet: Beteljesedett Prohászka Ottokár jóslata; Hit- és erkölcsrombolás a nemzetet a felbomlás szélére taszította. (Pedig ott az intő jel, hitből lehet csak erőt, s összefogást meríteni: minden lengyel és román állami iskolában ott a kereszt a falon!)

Fordulatra van szükség – ismerte fel a Magyarok Világszövetsége akkor, amikor az évek óta minden állami támogatást nélkülöző szervezet a 70 éves fennállása alkalmával konferenciasorozatot szervezett, hogy az őstörténet; a magyarság és a keleti rokon népek kapcsolatát, a Szent korona-tan kérdéseit megvitassa, vagy az antiszemitizmussal megvádolt, a Horthy-korszak egyik legnagyobb szabású politikusa, gróf Teleki László munkásságát

bemutassa, vagy az átmeneti korszakunk titkait feltárja. A felkért előadók a Kárpát-medence minden szegletéből és a nyugati magyarság köréből ismert kutatók, egyetemi tanárok voltak, mint. dr. Bogár László, Lipcsey Ildikó kandidátus, dr. Aradi Nóra, dr. Balogh Sándor, dr. Popély Gyula, dr. Botlik József, dr. Salamon Konrád, dr. Szakály Sándor, vagy dr. Kubassek János.

Összmagyarságunk szempontjából a legjelentősebb az „*Államiság nélküli nemzetek és népek az Európai Unióban*” címmel rendezett konferencia, amelyet Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetsége elnöke Nelly Maes asszony, flamand politikus, az Európai Szabad Szövetség (EFA) parlamenti képviselőcsoportjának elnöke segítségével szervezett. (Maes asszony az autonómiatörekvéseink támogatója: Tőkés László meghívására a Székelyföldön kihelyezett frakcióülést tartott az EFA július elején.)

A mai felvidéki, székelyföldi és délvidéki helyzet mellett a legnagyobb érdeklődésre számot tartó előadások frízek, bretonok, aland-szigeti svédek, a walesiek, a spanyolországi gallok adott állami keretek között kiépülő önálló kormányzati rendszerét (autonómiáját), anyanyelvhasználatát mutatták be. **Harry Jansson** (Aland –szigetek) elmondta, hogy 50 különböző autonóm státus létezik a világon, ezek közül vannak olyanok, amelyek belső történeti fejlődéssel évszázadokon át alakultak ki (pl. Katalónia, Galícia Spanyolországban stb.), s vannak olyanok, amelyeket területi hódítás áldozataként esett népcsoportok harcoltak ki (pl: Aland, Fulkland-szigetek, stb.)

Mivel napjainkban Belgiumban a szakadásig kiéleződött a flamand-vallon ellentét, különösen nagy várakozás előzte meg **Nelly Maes** asszony előadását. Mint elmondta Belgium közepén húzódik a német- francia nyelvhatár, ami két részre, az északi 6 milliós – holland határ menti -holland nyelvű Flandriára és a déli 4 milliós – francia határ menti -francia nyelvű Vallóniára, és egy határ menti német lakta régióra osztja az országot. Míg kezdetben a kisebb létszámú, de gazdaságilag erősebb vallonok ralták a politikai életet, mára a szénbányászat és az acélgyártás leállása miatt meggyengültek, míg a flamand terület a tengeri kikötőit kihasználva megerősödött, s ez újabb számukra előnyösebb kompromisszumokat érlelt meg. Az alapvető vita a két terület között a pénzeszközök megosztásán zajlik, mivel a nemzetek nem rendelkeznek saját költségvetéssel, erről, s a flamand többségű főváros, Brüsszel hovatartozásáról zajlik a vita, és a föderális intézmények reformjáról: A központi kormány hatáskörében maradó közös ügyeket csökkentenék, és a régiók külön kormányzata alá kerülő saját miniszteri tárcákat (a hozzárendelt költségvetéssel) növelnék.

Douwe Bylisma a frízek hollandiai helyzetét mutatta be történeti visszatekintéssel. 1998-ban ismerték el a frízek nyelvét Hollandiában. A Fríz Nemzeti Párt 1962-ben alakult meg, s különösen a 2007-es választások óta ér el sikereket a fríz nyelv védelme terén, elsősorban a fríz parlamenti munkában: Ma a 650 ezer frízből mintegy 40 ezerre tehető azok száma, akik csak beszélnek a nyelvet, de nem tudnak írni. 1998-ban ismerték el a fríz nyelv használatának jogát Hollandiában a Regionális Nyelvekről szóló Charta aláírásával. Ma növekszik a holland-fríz-angol három nyelvű iskolák száma, és ezek színvonala magasabb az átlagosnál, ami külön vonzerőt jelent.

Joan Bellin a 83 éve alakult Welszi Nemzeti Párt, a Plaid Cymru képviselője elmondta, hogy az elmúlt hónapban rögzítették Wales társtagságát az EU-n belül, az Egyesült Királyság kormánya és az Európai Unió Miniszteri Tanácsa közötti megegyezés eredményeképp, s most már a wels nyelv is az Unió hivatalos nyelvei közé emelkedett. A Welszi Nemzeti Párt a nemzeti kormány meghatározó ereje, a legutóbbi helyhatósági választásokon győztes párt kihasználva a saját welszi parlament és kormányzat különállását, Wales gazdasági és nyelvi önállósága nagyértékben növekedett. A Nemzeti párt célja Wales függetlensége. Joan Bellin

méltatta az ír népszavazást, amely elvetette a Lisszaboni Szerződést és kijelentette, hogy olyan Európában hisznek, amelyikben a kis Wales éppolyan figyelmet kap, mint Franciaország vagy Írország. (A 27 EU-tagállamból 6 kisebb ma mint Wales)

A politikusok mellett a történelemtanárok (!) számára is teljesen új megvilágításban tárgyalta Franciaország történetét a breton képviselő. Míg hazánkban a korai Árpád-korban kialakul a beköltöző népek számára adott kollektív jogok rendszere a székely, szász, kun, horvát területi autonómiákkal, a XVII. századtól a formálódó nemzetiségi vidékeken élőknek adott egyházi – kulturális (anyanyelvű iskolarendszerrel) és Európában szintén egyedülálló erdélyi vallásszabadsággal a XVI. században, addig ellentétes folyamat játszódik le Franciaországban:

Gael Briand szerint Franciaország az állam nélküli nemzetek (a bretonok, okszitánok, elzásziak stb.) legyőzésével és területeinek egyesítésével jött létre – az előadó szerint - a XV. századtól. (A breton föld 1532-ben veszítette el függetlenségét.) Ennek során a francia állam megfosztotta identitásától a többi nemzetet. A központosítás XIV. Lajostól kezdődött, és a francia forradalomban éledt fel újra. A francia forradalomban egyéni szabadságjogokat kaptak a bretonok, de a közösségi (kollektív) jogaik gyakorlásától megfosztották őket. Ma is élő a gironde és a jakobinusok vitája az ország jövőjét illetően; míg a girondiak decentralizálás hívei voltak, a jakobinusok nagyon franciák voltak és központosítottak. Így például Párizs környéke, amely ma az egész ország területének 2%-át teszi ki, 18 %-nyi lakosságával a kulturális tárcától a támogatások 60%-át kapja. Gregoire abbé 1794-ben csak a szabadság nyelvének, a franciának a használatát terjesztette elő.

A helyi nyelvek használatát eltiltották, és 1951-ig kellett várni arra, hogy a francia iskolák a helyi nyelveken is újra oktathassanak. (AXVIII.sz. végéig egyházi kézben volt az oktatás, és így az elemekben a helyi nyelveket használhatták, csak a polgárság iskoláiban, pl. a városi gimnáziumokban volt kötelező a francia.) Ma ugyan a francia alkotmány 75.cikkelye említi a regionális nyelveket, de csak középiskolákban tanítják a bretont. Az egy állam=egy nyelv koncepciója ma is érvényes Franciaországban. Míg itt csak a bretonok 2%-ka vesz részt kétnyelvű oktatásban, a spanyolországi baszkok – lényegesen jobb helyzetben lévén – 30%-ban tanulhatnak két nyelven. Kétséges a breton nyelv védelme azért is, mert a francia kormányzati szinten csekély a breton részvétel. Az előadó megemlítette, hogy az 1992-es francia alkotmányban cikkelyt fogalmaztak meg a francia nyelv angollal szembeni védelmére, s most ezt a cikkelyt használják fel a helyi nyelvek, köztük a breton elnyomására is! Végző soron a régiók elnyomása Franciaországot is gyengíti. Franciaország a többi EU-tagországhoz képest archaikus, centralizáló tendenciáival elmarad más EU demokráciák mögött. - állapította meg a fiatal képviselő. -

Camilo Nogueira a spanyolországi Galicia tartományból érkezett, amely 30 ezer km²-en terül el, 3 milliós népessége a galíciai-portugál nyelvet beszéli. Galicia a XV. században válik Spanyolország részévé. Autonóm státuszt a Franco-diktatúra megszűnése után kapott; melynek értelmében az egészségügy, a oktatási tárca, a kultúra, az ipar, a mezőgazdaság, halászat, kereskedelem és közlekedés, lakásépítés, a szociális ellátás és egy korlátozott pénzügyi önállóság tartozik a helyi parlament és kormányzat funkciói közé. A Spanyol mellett a tartományban második hivatalos nyelvként használják a galíciait. Az autonómia következtében óriási gazdasági fejlődés indult el; míg 1986-ban főleg a mezőgazdaság és a halászat határozta meg a régiót, ma Spanyolországban az autógyártásban, a hajógyártásban a ruhaiparban, a faiparban, a tejgyártásban vezető szerepet játszik Galicia: Az egy főre eső jövedelem eléri az EU átlagának a 90%-át!

A kárpát-medencei előadók közül a Szlovákiából érkező **Mihályi Molnár László**

„gyorsjelentéséből” idézek részleteket: Történeti bevezetőjében elmondta, hogy a szlovák nép folyamatosan alakul ki a XII. századtól betelepülő csehek, morvák, lengyelek, fehér horvátok és ruszinokból. Nagy Lajos király lengyel-magyar közös királyunk alatt 500 új szláv település jött létre a lengyelek betelepítése következtében. Zsolna oklevele tartalmazza a királyi sorokat: Letelepédést adunk szláv népeinknek. A nyelvi egységesülés folyamatára példaként hozta fel, hogy az 1970-es években még tolmácsolt a keleti és a nyugati szlovák falvakban élők között. Nem csoda, ha 1980-ban rendeletileg írták elő, hogy a szlovák iskolákban irodalmi szlovák nyelven beszéljenek...

Az önálló Szlovákia az elsők közt csatlakozott Hitlerhez 1939-ben, s az elsők között vitette el gyűjtőtáborba a területéről a zsidókat, Németországnak fizetett az elszállításért. A második világháború után az előbb Hitler oldalán harcoló, majd a háború végén a csehekkel megállapodó és így a győztesek oldalára kerülő Szlovákia 3 millió németet deportált és átszállítás közben 50 ezer főt a Sumava mocsaraiba géppuskáztak. A magyarokat egyrészt a németek helyére hurcolták kényszermunkára a műveletlenül hagyott földekre rabszolgának, majd Magyarországra toloncolták tízezreket. A lakosságcserére erőszakkal jelölték ki az áttelepülőket, azokat a magyarokat, akik nagyobb birtokkal, földdel, házzal rendelkeztek. Ezeket az intézkedéseket Benes elnök rendeletei (Benesi dekrétumok) alapján tették meg, holott Benes 1938-ban önként lemondott az elnökségről. A szlovák parlament az elmúlt évben mégis érinthetetlenül nyilvánította ezeket. Néhány rendelkezés a zsidó törvények átírata volt a németekre és a magyarokra alkalmazva, csak éppen a sárga csillagot nem kellett viselniük és utazhattak a közlekedési eszközökön...

1950-ben a magyarok alig negyedrésze mert megvallani nemzetiségét. Szlovákokat telepítettek a színmagyar területekre, a hivatalokban betiltották a magyar nyelvet, a két világháború közötti 750 magyar iskola helyett már alig 250 maradt mára. Szennyező ipari létesítményeket telepítettek a magyar vidékekre, ahol ezekhez nem képeztek magyar szakembereket, hanem északról hozták be őket. 40 év alatt 10-20 km-rel hozták délebbre a magyar-szlovák nyelvhatárt. A háború előtt magyar többségű Kassán jelenleg csak 4 % magyar él. Ma a kulturális költségvetés 1 %-át sem kapja a lakosság 10-át kitevő magyarság. Lehetetlenné teszik a magyar intézmények működését, tiltják az autonómia kérdésének még a felvetését is. Gyalázzák a magyar oktatást, hogy a magyar szülők ne ezt válasszák. Gyalázzák a magyar történelmet, hogy a magyarok önbecsülését megtörjék és a magyarokat megszégyenítsék. Újabbban az oktatási törvényben teszik egyre kiszolgáltatottá a magyar nyelvű iskolákat, hogy ezzel tovább bomlasszák azt, amit 88 éven át nem tudtak eltiporni. A demográfiai fejlődésből hiányzik 1 millió fő, vagyis ennyi gyarapítja most a szlovákok számát. Amikor jogállásunk rendezése ügyében nyílt levéllel fordultunk több százan Szlovákia vezetőihez és népéhez (amit sajnálatosan az MKP képviselői nem mertek aláírni, és ezzel elvesztettük bizalmunkat bennük), a reagálás a hallgatás volt. – mondta a felvidéki kutató. (A levél mellékletét a *Magyarok VII. Világkongresszusának köteteiben* olvashatjuk.)

A konferencia valamennyi külföldi képviselője az EFA-tagjaként a megreformált Európai Unióban látja a kis népek megmaradásának feltételét: Ma az Európai Unióban elsősorban a miniszterek és államfők, tehát az államalkotó nemzet akarata érvényesül. A jövő Európája csak úgy tud növekedni, ha minél több jogkört leadnak a régióknak, ha engedik a kis népekben rejtőző alkotásvágy és önmegevalósítás kibontakozását, ha autonómiát biztosítanak az állam nélküli nemzetek számára is. A közös tapasztalatok utat mutatnak az autonómiáért, önrendelkezésért vívott harcban: Egymástól tanulunk! - mondták.